

Handläggare:
Pia Bergsten
Telefon: 508 20 513
Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Tillsyn av mun- och tandvården för personer som vistas på särskilt boende för äldre i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Förslag till beslut

Detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar till socialstyrelsen.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Äldreomsorgschef

Sammanfattning

Socialstyrelsen har genomfört en verksamhetstillsyn av tandvården vid Enskededalens servicehus dnr 44-3241/2007 och vid Stureby vård- och omsorgsboende dnr 44-3245/2007 inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning.

Socialstyrelsen pekar på brister, exempelvis finns det inga mål för mun/tandhälso- och sjukvården, det saknas lokala riktlinjer, det saknas sökord för munvård i dokumentationen, det skrivs inga avvikelser och tandhygienist har inte tillgång till journaler.

Förvaltningen kommer i förslaget till verksamhetsplan år 2009 lägga till mål för mun och tandvården. MAS kommer att upprätta lokala riktlinjer för munhälsovård inklusive uppsökande tandvård.

Förvaltningens kontaktperson för uppsökande tandvård har fortlöpande kontakt med landstingets tandvårdsenhet. Aktuella spörsmål utifrån socialstyrelsens tillsyn kommer att dryftas med dem. Det gäller då bland annat förvaltningens

önskan om att tandvårdsföretaget besöker enheterna oftare för munhälsobedömning av nyinflyttade personer. Lokala riktlinjer för munhälovård inklusive uppsökande tandvård ska utarbetas där samtliga förbättringsområden kommer att beaktas

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom äldreomsorgsavdelningen i samverkan med stadsdelens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS). Ärendet behandlas i pensionärsrådet 2008-09-12. Yttrandet ska vara socialstyrelsen tillhanda senast 2008-08-21. Svarstiden har förlängts till 2008-09-30.

Bakgrund

Sedan den 1 januari 1999 ska landstinget enligt 8a § tandvårdslagen (1985:1259) ansvara för att uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård erbjuds alla dem som enligt tandvårdslagen och tandvårdsförordningen omfattas av stödet, dvs. ingår i personkretsen enligt nedan:

1. De som bor i boenden där kommunen har hälso- och sjukvårdsansvaret enligt 18§ första stycket hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
2. De som får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård)
3. De som är bosatta i egen bostad och har ett mycket stort behov av vård och omsorg en stor del av dygnet.
4. De som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

Landstinget erbjuder personer som tillhör personkretsen munhälsobedömning och svarar för kostnaderna.

Kommunernas skyldighet är att

- överlämna erbjudandet om munhälsobedömning och nödvändig tandvård.
- identifiera de personer som tillhör personkretsen
- medverka i genomförandet

Kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast nivå. Kommunen är dock ej skyldig att ha tandvårdskompetens inom sin verksamhet men ska inom ramen för uppsökande tandvård vara landstingets tandvård behjälplig vid munhälsobedömningar och hjälpa den enskilde med daglig munvård om så behövs.

Socialstyrelsen har med stöd av 6 kap 9 och 10 §§ lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område genomfört en verksamhetstillsyn av tandvården vid Stureby vård och omsorgsboende och Enskededalens servicehus gällande mun- och tandvården.

Tillsynen genomfördes inom respektive enhet genom en gruppintervju med ledning och medarbetare samt granskning av vissa dokument.

Socialstyrelsens bedömning

Socialstyrelsen anser att det är en brist att mun/tandhälsan och vården inte har en egen rubrik eller motsvarande avsnitt i journalen som gör det lättare att få en helhetsbild av patienternas mun/tandvårdstatus

I den hälso- och sjukvårdsdokumentation som förs finns ett sökord ”nutrition” som ska användas. Under detta sökord ska munhälsan dokumenteras.

Förvaltningen vill också lyfta fram att kommunen arbetar under två lagar, Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Vanlig allmän munvård exempelvis hjälp med tandborstning, ska dokumenteras i den sociala dokumentationen. När något problem uppstår exempelvis sår eller infektion i munnen, ska detta dokumenteras i HSL-journalen.

Omvårdnadsansvarig sjuksköterska ansvarar för att munstatus upprättas på alla boende inom vård- och omsorgsboenden. Det är därför angeläget att både sjuksköterska och vårdpersonal deltar vid munhälsobedömning för att tillgodogöra sig kunskapen från tandvårdspersonalen.

Socialstyrelsen skriver att det är en stor brist att en tandvårdssakkunnig inte deltar vid den initiala bedömningen av en ny boende, så att adekvata tandvårdsinsatser integreras direkt vid vårdplaneringen

Förvaltningen menar att verksamheten omgående kontaktar det tandvårdsföretag som de har avtal med och informerar om att en ny boende flyttat in som erbjudits och önskar få munhälsobedömning utförd. Detta innebär att tandvårdsföretaget bör komma till enheten oftare än en gång per år vilket gäller i dagsläget. Förvaltningen kommer att kontakta landstingets tandvårdsenhet för att höra om möjligheterna för detta.

Socialstyrelsen anmärker på att tandvårdspersonalen inte får tillgång till journaldokumentationen

Förvaltningen menar att sekretesslagen enligt kap 1. 3 § måste följas och att journalhandlingar endast kan lämnas ut om den enskilde själv ger sitt medgivande till detta. Naturligtvis ska sjuksköterskan vid ankomstsamtalet alltid ställa frågan

till den boende om medgivande ges, till att journalhandlingar får lämnas ut till tandvården.

Socialstyrelsen påpekar att avvikelser rörande tandvård även ska dokumenteras i hälso- och sjukvårdsdokumentationen

Förvaltningen kommer att framföra, till de personer som i staden ansvarar för uppdateringar av avvikelsemodulen i Vodok, att begreppet munvård saknas i programmet. Stadsdelens medicinskt ansvariga sjuksköterska kommer under november 2008 tydliggöra gällande rutiner för avvikelserapportering med ett förtydligande om att dessa även omfattar avvikelser rörande tandvård.

Socialstyrelsens beslut

Socialstyrelsen begär att stadsdelsnämnden ska inkomma med redogörelse av upprättade mål för mun/tandhälso- och sjukvården

Förvaltningen har i dagsläget inte upprättat några HSL - mål och indikatorer för mun- och tandvården, men kommer i förslaget till verksamhetsplan år 2009 lägga till sådana.

Socialstyrelsen begär att respektive enhetschef inkommer med en redogörelse av upprättade mål för mun/tandhälso- och sjukvården för verksamheten

Eftersom förvaltningen ej upprättat specifika mål för hälso- och sjukvården 2008, där bl a mun/tandhälsa ingår som en del, saknar enheterna åtaganden för detta i sina verksamhetsplaner.

Socialstyrelsen begär att Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS) inkommer med redovisning av ändrade rutiner för journalföring så att mun/tandhälso- och sjukvården beaktas tydligare

Stadsdelens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) utarbetar för närvarande lokala riktlinjer för munhälsovård inklusive uppsökande tandvård.

Bilagor

1. Socialstyrelsens beslut gällande Stureby vård- och omsorgsboende
2. Socialstyrelsens beslut gällande Enskededalens servicehus